

1. Referentie

Referentie	Seymus, H. & Verduyck, P. (2001). Vrijheid en geborgenheid. Een onderzoek naar wat het is en waar je het vindt. <i>Rep & Roer</i> , (Xtra), 7-30.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

Jeugd en Seksualiteit voerde dit onderzoek om meer te weten te komen over de definitie en de concrete invulling die jongeren geven aan de begrippen vrijheid en geborgenheid en over de obstakels die zijn ervaren bij hun zoektocht naar vrijheid en geborgenheid. Hierbij waren zij als vormingsdienst over relaties en seksualiteit ook bijzonder geïnteresseerd in de rol die relaties spelen in deze kwestie.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Welzijn
Trefwoord(en)	Geborgenheid, natuur, ouders, seksualiteit, vrienden, vrijheid

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Hilde Seymus & Peter Verduyck Jeugd & Seksualiteit vzw Koningin Astridlaan 106 bus 2 2800 Mechelen Tel: 015/ 20 69 68 Fax: 015/ 20 31 42 info@jeugdseksualiteit.be http://www.jeugdseksualiteit.be

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	In hoeverre ervaren jongeren zelf veiligheid en geborgenheid als een “thema” en speelt het een rol in hun identiteitsontwikkeling? Welke mogelijkheden en obstakels ervaren jongeren bij hun eventuele zoektocht naar veiligheid en geborgenheid? Welke rol spelen relaties en lichamelijke intimiteit bij het zoeken naar veiligheid en geborgenheid?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Kwalitatief onderzoek m.b.v. gesprekstechnieken die voor deze vraagstelling en deze doelgroep geschikt leken. Er werd gekozen voor een gefaseerd proces waarbij in een eerste fase geprobeerd werd om de onderzochte begrippen scherp te stellen en af te bakenen om dan, in een tweede fase, rond deze conceptualisatie verschillende focusgroepen op te zetten.
Onderzochte groep	31 jongeren tussen 16 en 18 jaar oud (2 klasgroepen en 2 afdelingen van een lokale jeugdbeweging) met een gezinssituatie die niet afwijkend is van deze in de algemene

	bevolking.
Bereik	/

7. Resultaten

Begripsafbakenend vooronderzoek	Uit verschillende individuele en groepsgesprekken die met de jongeren werden gevoerd, werden vier geconcretiseerde thema's geformuleerd die voor hen duidelijk verbonden waren met de begrippen 'vrijheid' en 'geborgenheid': loskomen van het ouderlijk gezag; hang naar openheid bij vrienden en vriendinnen; het overheersen van sociale normen en druk; zich gesteund weten. Deze vier thema's vormden de basis voor de daarop volgende focusgroepsgesprekken.
Focusgroepsgesprekken Foto-onderdeel	Er werden foto's gekozen ter illustratie van 'vrijheid'. De keren dat de keuze van de foto dan toch bepalend bleek door het herkennen van 'geborgenheid' ging het steeds om een combinatie met 'vrijheid'. Jongeren lijken zich sneller iets te kunnen voorstellen bij 'vrijheid'.
Focusgroepsgesprekken Stellingenonderdeel	De stellingen bleken voor de jongeren telkens een goede aanleiding om een geanimeerd gesprek te voeren over de vier geconcretiseerde thema's. Ook hier blijkt dat jongeren veel meer over het vrijheidsthema praten.
Opvallende vaststellingen	<i>Er wordt zelden of niet over geborgenheid gesproken.</i> Wel over vrijheid. Jongeren begrijpen het woord geborgenheid wel maar zullen het niet uit zichzelf gebruiken. Voor de 16-18-jarige jongeren is geborgenheid geen thema. Ze hebben over hun eigen behoefte aan geborgenheid nog niet nagedacht. Wellicht omdat die behoefte zich niet manifesteert zolang ze voldoende bevredigd wordt. <i>Het oerbeeld van geborgenheid is 'moeder met kind'.</i> Wanneer jongeren gestimuleerd worden iets te zeggen over geborgenheid, hebben zij het in hoofdzaak over de zorg die ouders dragen voor hun kinderen en over het nestgevoel dat dit met zich meebrengt. <i>De strijd voor vrijheid is prioritair.</i> Waar geborgenheid niet als een schaars goed door de jongeren ervaren wordt, is dit voor vrijheid uitdrukkelijk wel het geval. Streven naar vrijheid is blijkbaar volkomen eigen aan de ontwikkelingsfase waarin de bevroegde jongeren zich bevinden. Vermits het realiseren van dit verlangen voornamelijk nog in de toekomst gesitueerd wordt, zijn er nog maar weinig nuances in het vrijheidsbegrip te onderscheiden. <i>Seksualiteit wordt niet spontaan ter sprake gebracht in het kader van vrijheid en geborgenheid.</i> Het verlangen naar lichamelijke intimiteit, tederheid en seksualiteit kwam in de gesprekken haast niet aan bod. De onderzoekers trekken hieruit de voorzichtige conclusie dat tederheid en lichamelijke intimiteit in hoofdzaak behoren tot het rijk van de geborgenheid dat niet spontaan in de aandachtszone van de jongeren verschijnt. Jongeren zien seks eerder als een uiting van hun streven naar volwassenheid en zelfstandigheid; <i>Sociale normen worden gezien als een bedreiging voor de authenticiteit.</i> Het besef dat de hele cultuur, het hele maatschappelijke gebeuren en ook het individuele denken en doen doorspekt is van sociale normen, is nog niet of slechts per uitzondering aanwezig. De jongeren hebben als absolute streefdoel 'jezelf zijn' en dat kan volgens de meeste onder hen niet als je je aanpast aan regels of verwachtingen van buitenaf. Jezelf veranderen om tot de groep te willen behoren, beschouwen ze als onvolwassen. <i>Steun van vrienden is het kruispunt bij uitstek tussen vrijheid en geborgenheid.</i> Geen enkele andere relatie belichaamt zo goed de beide kanten van de medaille vrijheid en geborgenheid dan de vriendschap. De jongeren hechten veel belang aan het hebben van vrienden want zij bieden de geborgenheid die geen bedreiging vormt voor de vrijheid. <i>Thuis, vriendenkring en natuur vormen een onderlinge dynamiek van vrijheid en geborgenheid.</i> Het leven van de jongeren speelt zich af binnen deze driedimensionale werkelijkheid. De leefwereld die ontstaat tussen thuis, vrienden, natuur (het zich terugtrekken op zichzelf) is een elastische wereld die zich nu eens meer in de ene en dan weer eens meer in de andere richting rekt. Soms is het een kleine wereld, soms een uitgestrekte.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

Jeugd en Seksualiteit voerde dit onderzoek om meer te weten te komen over de definitie en de concrete invulling die jongeren geven aan de begrippen vrijheid en geborgenheid en over de obstakels die zijn ervaren bij hun zoektocht naar vrijheid en geborgenheid. Hierbij waren zij als vormingsdienst over relaties en seksualiteit ook bijzonder geïnteresseerd in de rol die relaties spelen in deze kwestie. Er werd gekozen voor een gefaseerd proces waarbij in een eerste fase geprobeerd werd om de onderzochte begrippen scherp te stellen en af te bakenen om dan, in een tweede fase, rond deze conceptualisatie verschillende focusgroepen op te zetten. Aan deze focusgroepsgesprekken namen 31 jongeren tussen 16 en 18 jaar oud (2 klasgroepen en 2 afdelingen van een lokale jeugdbeweging) met een gezinssituatie die niet afwijkend is van deze in de algemene bevolking deel. Elke focusgroep verliep volgens een streng en gestructureerd schema met de bedoeling zo min mogelijk verschillen tussen de gesprekken extern te induceren. De kern van elk gesprek bevatte een foto- en een stellingenonderdeel. Bij het foto-onderdeel werd elke jongere gevraagd uit tien voorgelegde foto's één te kiezen waarvan hij/zij vond dat deze het sterkst weergaf wat hij/zij onder vrijheid en geborgenheid verstaat. Het stellingenonderdeel bestond uit vijf stellingen die op basis van de onderwerpen uit het conceptualiserend onderzoek geformuleerd werden.

De onderzoekers kwamen tot de conclusie dat jongeren tussen 16 en 18 jaar slechts in zeer geringe mate bezig zijn met de spanning tussen het zoeken naar geborgenheid en vrijheid. Op enkele uitzonderingen na vormt het thema geborgenheid geen onderwerp van hun gedachten en gesprekken. Vrijheid echter is zeer dominant aanwezig in hun denken, praten en streven. Doorheen de focusgroepsgesprekken werd duidelijk dat deze jongeren nog te dicht staan bij de vanzelfsprekende ouderlijke geborgenheid om al te kunnen spreken over het vormgeven aan de meer problematische volwassen behoefte aan geborgenheid. Anderzijds staat de reële vrijheid ook nog ver van hen af waardoor zij hierover vaak in absolute en idealiserende termen spreken. Samengevat stellen de onderzoekers dat de geborgenheid nog te dicht is en de vrijheid nog te ver om de niet-vanzelfsprekendheid van beide en de spannende verhouding ertussen aan den lijve te ervaren.